

เดินตามรอย ‘รัชกาลที่ 9’ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ‘ชุมชนวิถี’ ชุมชนบ้านกลุ่มพัฒนา จ.ราชบุรี

เริ่มต้นจาก “ความยากจน” อันเป็นผลพวง
มาจากการหนี้สินที่ต้องแบกรับ ทำให้ชาว
บ้านในชุมชนบ้านกุ่มพัฒนา หมู่ 2 ต.บางแพ
อ.บางแพ จ.ราชบุรี จำนวน 32 คน ต้องรวม
ตัวกันเพื่อหาทางออก

และตัดสินใจดำเนินตามรอย พระบาท
สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรม
นาถบพิตร รัชกาลที่ 9 นำมา “หลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง” อันประกอบด้วย “3 ห่วง
2 เงื่อนไข” ความพอประมาณ ความมีเหตุผล
และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ตลอดจนการใช้
“ความรู้” ความรอบคอบ และ “คุณธรรม”
ในการวางแผน

จนกระทั่งในปัจจุบัน ชาวบ้านพบเส้น
ทางในการแก้ปัญหาความยากจน มีรายได้
ตลอดทั้งปี และสามารถพึ่งพาตัวเองได้ ก่อ
เกิดเป็น “กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านกุ่มพัฒนา”
โดยมี นายคะนอง ไปรักษ์ เป็นประธานกลุ่ม

คะนอง ไปรักษ์

จิตตรงค์ เครืออยู่

นายคะนองเล่าว่า แต่เดิมชาวบ้านใน
ชุมชนบ้านกุ่มพัฒนาต่างประกอบอาชีพเลี้ยง
โคขุนเป็นหลัก และเลี้ยงกุ้งเป็นอาชีพรอง แต่
ต้องประสบกับปัญหาขาดทุนเพราะต้นทุนสูง
กว่ารายได้ จึงรวมตัวกันเพื่อปรึกษา เสาะหา
อาชีพที่สามารถสร้างรายได้ได้อย่างเพียงพอ
และติดต่อขอความช่วยเหลือไปทางเกษตร
อำเภอ

โดยได้รับคำแนะนำให้ปรับปรุงโรงเรือน
เก่าเป็น “โรงเรือนเพาะเห็ดนางฟ้าภูฐาน”

แม้แรกเริ่ม “เห็ดนางฟ้าภูฐาน” จะขายได้
ราคาดี แต่หลังจากนั้นราคาก็ลดลง ทั้งเห็ดยัง

เดินตามรอย ‘รัชกาล หลักปรัชญาเศรษฐกิจ ‘บูรณาวิถี’ บูมเบนบ้านกุ่มพัฒนา

ล้นตลาด ขายไม่ทัน จึงหาทางออกด้วยการนำ
เห็ดไป “แปรรูป”

กลายเป็นน้ำเห็ด แหนมเห็ด และน้ำพริก
เห็ด ตลอดจนต่อยอดด้วยการนำก้อนเห็ด
มาเป็น “วัสดุรองคอกหมูหลุม” เพื่อลดการ
ซื้อแกลบ ประกอบกับปลูกต้นกล้วยล้อมสวน
มะม่วง เพราะสามารถนำลำต้นมาหมักเป็น
อาหารหมู ได้หยวกกล้วยมาทำกับข้าว และ
นำขี้หมูมาผลิตเป็น “ปุ๋ยอินทรีย์” เพื่อนำ
กลับไปใช้เลี้ยงต้นมะม่วง และเป็นปุ๋ยใน
นาข้าวต่อไป

จะเห็นได้ว่าจากกระบวนการทั้งหมด
เป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ทั้งยังเป็นการ
ลดต้นทุนที่ดี

แต่กว่าจะมาถึงจุดที่ทุกอย่างลงตัวและ
ดำเนินการได้อย่างราบรื่น “กลุ่มวิสาหกิจ
ชุมชนบ้านกุ่มพัฒนาใช้ระยะเวลาในการ
เรียนรู้ และพัฒนาถึง 13 ปี”

ประธานกลุ่มวิสาหกิจบ้านกุ่มพัฒนาเผย
เคล็ดลับว่า ทุกครั้งที่กลุ่มของเราประสบ
ปัญหา สิ่งแรกที่ต้องทำคือเรียกประชุมเพื่อ
หาทางออกร่วมกัน เพราะทุกปัญหาย่อม

มีเหตุและผล ตามที่
ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลย
พระราชทานคำสอนไว้

เศรษฐกิจพอเพียง”

จากนั้น “หากไม่รู้
ก็ให้ไปหาผู้รู้” ซึ่งในที่นี้
หน่วยงานภาครัฐซึ่งมี

เราจะต้องเดินทางไป
ให้ทราบว่ามีปัญหา
อยู่ในข้อที่ว่า “เราต้อง

นายคะนองกล่าวต่อ

กลุ่มวิสาหกิจแรกเริ่ม รวมตัวกันเพาะเห็ด

‘รัชกาลที่ 9’ ประสพชะงักงันเพียง ชนบ้านกุ่มพัฒนา จ.ราชบุรี

คำว่าจากกระบวนการทั้งหมด
พิจารณาอย่างคุ้มค่า ทั้งยังเป็นการ
มาถึงจุดที่ทุกอย่างลงตัวและ
ตัวอย่างราบรื่น “กลุ่มวิสาหกิจ
กุ่มพัฒนาใช้ระยะเวลาในการ
พัฒนานถึง 13 ปี”
กลุ่มวิสาหกิจบ้านกุ่มพัฒนา
ทุกครั้งทีกลุ่มของเราประสบ
รทที่ต้องทำคือเรียกประชุมเพื่อ
ร่วมกัน เพราะทุกปัญหาย่อม

มีเหตุและผล ตามที่พระบาทสมเด็จพระ
ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร
พระราชทานคำสอนไว้ใน “หลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง”
จากนั้น “หากไม่รู้ว่าต้องแก้ปัญหาอย่างไร
ก็ให้ไปหาผู้รู้” ซึ่งในที่นี้ผมมองว่า “ผู้รู้” คือ
หน่วยงานภาครัฐซึ่งมีบุคลากร มีความรู้ แต่
เราอาจจะต้องเดินทางไปเพื่อแจ้งความจำนง
ให้ทราบว่ามีปัญหาอยากให้ช่วย ซึ่งจุดนี้ก็
อยู่ในข้อที่ว่า “เราต้องมีความรู้”
นายกคนองกล่าวต่อไปว่า “แต่สิ่งสำคัญ

ที่สุดคือ ‘ความพอประมาณ’ เมื่อตั้งมั่นว่า
เราทำเพื่อแก้ปัญหาความยากจน จึงต้องกิน
ก่อน เหลือค่อยขาย และเมื่อทุกคนเข้าใจ
ตรงกัน ระบบก็จะดำเนินไปด้วยดี ต่อมาเมื่อ
สมาชิกทุกคนมีรายได้ทั้งรายวันและรายปี จึง
ต้องมี “คุณธรรม” เป็นที่ตั้ง คือใครทำอะไรได้
มีการกำหนดระเบียบของกลุ่มวิสาหกิจอย่าง
ชัดเจน ทั้งมีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ที่
โปร่งใส ทั้งหมดนี้ก็จะประกอบกันกลายเป็น
ภูมิคุ้มกันที่ดี และนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่าง
ยั่งยืน”

นอกจากนี้ นายกคนองเผยว่าทางกลุ่ม
วิสาหกิจชุมชนยังได้รับการสนับสนุนจาก
“โครงการ 9101 ตามรอยเท้าพ่อ ภายใต้ร่ม
พระบารมี เพื่อการพัฒนาการเกษตรอย่าง
ยั่งยืน” ที่ให้ชุมชนเป็นผู้กำหนดโครงการ
พัฒนาโดยบริหารจัดการด้วยตนเอง ภายใต้
การสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดย
ทางชุมชนได้ส่ง “โครงการส่งเสริมการปลูก
กล้วยครบวงจรและพัฒนาศักยภาพการ
แปรรูปอย่างยั่งยืน” เข้าร่วม และผ่านการ
อนุมัติ จนกระทั่งได้ “ต้นกล้วย” มาปลูก

เพื่อนำผลผลิตไปต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์
“กล้วยอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์” ซึ่งได้
รับการสนับสนุนจากกระทรวงพลังงาน

นายจิตตพงศ์ เครืออยู่ สมาชิกกลุ่มผู้ปลูก
กล้วย เล่าว่า แต่เดิมประสบปัญหาหนี้สิน จน
ต้องไปลงทะเบียนผู้มีรายได้น้อย แต่ภายหลัง
เข้าร่วมกลุ่มวิสาหกิจฯ และรับต้นกล้วยจาก
โครงการฯ มาปลูก ทำให้ชีวิตดีขึ้น จนตอนนี้
ตั้งใจว่าจะนำบัตรสวัสดิการของรัฐไปคืนแล้ว

“ก่อนหน้านี้ทำนา มีแต่หนี้สิน ราคาข้าว
ไม่ดี ทั้งยังต้องใช้ปุ๋ยเยอะ คีตรูพืชก็เยอะ พี่
คนองเลยชวนเข้าร่วมกลุ่มวิสาหกิจฯ ซึ่งผมก็
ปลูกกล้วยด้วยความหวังว่าชีวิตจะดีขึ้น และ
ก็ดีขึ้นจริงๆ โดยจะปลูกไม่พร้อมกันเพื่อให้
มีผลผลิตหมุนเวียนตลอดทั้งปี เกิดเป็นราย
ได้ระยะยาว นอกจากนี้ยังปลูกผักที่ขายได้
ร่วมด้วย เช่น ก่อนปลูกกล้วยจะขึ้นดินเพื่อ
หว่านผักชี เพื่อเป็นรายได้อีกทางหนึ่ง” อดีต
ชาวนากล่าว

เกษตรกรสวนกล้วยรายนี้ยังได้ทิ้งท้ายว่า
“ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาปรับ
ใช้ได้จริง ทุกวันนี้มีความสุขมากๆ ไม่เครียด
ไม่ต้องรอদিনฟ้าอากาศ ว่าจะมาแบบไหน ชีวิต
มีขั้นมีตอน มีรายได้ ที่สำคัญยังช่วยยกระดับ
ชีวิตครอบครัวให้ดีขึ้นด้วย”

แม้วันนี้ ในหลวง รัชกาลที่ 9 เสด็จสู่
สวรรคาลัยแล้ว แต่พระมหากรุณาธิคุณ
ของพระองค์ยังคงอยู่กับปวงชนชาวไทย
ตลอดไป

กล้วยอบแห้ง โดยเครื่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์แบบเรือนกระจก